

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА****Кафедра французької та іспанської філологій****“ЗАТВЕРДЖУЮ”**В.о. декана факультету іноземних мов
доц. Бораковський Л.А.

_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**Теорія метафори**

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
освітньої-професійної програми	«Англійська та друга іноземні мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти «Німецька та англійська мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти «Французька та друга іноземні мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти «Іспанська та друга іноземні мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету	іноземних мов

Робоча програма освітньої компоненти **Теорія метафори** для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійними програмами «Англійська та друга іноземні мови і літератури», «Німецька та англійська мови і літератури», «Французька та друга іноземні мови і літератури», «Іспанська та друга іноземні мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробники: доц. Ярошко-Кушнір Н.С.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **французької та іспанської філологій**

Протокол № 9 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри французької і іспанської філологій

_____ доц. Піскозуб З.Ф.

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3 кредити у II сем. магістратури	Галузь знань <u>03 «Гуманітарні науки»</u> (шифр, назва)	Вибіркова	
Модуль: 1	Спеціальність <u>035 «Філологія»</u> (шифр, назва)	Рік підготовки: 1	
Змістових модулів: 1	Спеціалізація «035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»	Семестр	
Курсова робота		2-ий	
Загальна кількість годин: 90 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3,5 год.		16 год.	
	Практичні, семінарські		
	16 год.		
	Лабораторні		
	год.		
	Самостійна робота		
	58 год.		
	ІНДЗ:		
	Вид контролю: залік (2-ий семестр)		

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета: розкрити актуальність дослідження метафори як рушійного фактора розвитку концептосфери, мовної картини світу, а відтак і самої мови. Визначити метафору як складову частину живого розмовного, публіцистичного, літературного дискурсу, що привносить зміни у мислення користувачів мовної спільноти та їхній комунікативний код.

Після завершення навчання здобувач вищої освіти буде:

знати:

1. Різні теоретичні концепції метафори авторства європейських та американських лінгвістів шляхом їхнього аналізу та синтезу найважливіших ідей.
2. Термінологічний апарат для опису процесу метафоризації.
3. Способи застосування вивчених концепцій метафори для проведення власного оригінального наукового дослідження через аналіз емпіричного мовленнєвого матеріалу.
4. Значення метафори як ресурсу імпліцитної інформації, потенціал її прагматичного (експресивного, емоційного, логічного) впливу на адресата.

вміти:

1. Застосовувати основні концепції метафори (М. Блека, М. Джонсон, Дж. Лакоффа, П. Рікера, Е. Ортоні) для практичного філологічного аналізу метафоричних елементів дискурсу.
2. Визначати хід метафоризації та виокремлювати її основні компоненти, провадити поглиблений семантичний та стилістичний аналіз метафор.
3. Грамотно застосовувати термінологічний апарат для опису процесу метафоризації при проведенні філологічних досліджень.

Освітня компонента передбачає формування у здобувача вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей, визначених освітньою програмою:

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою:

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

3. Програма освітньої компоненти

Тема 1. Концепція метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона у науковій праці «Метафори, якими ми живемо»

Тема 2. Інтеракційне трактування метафори М. Блека

Тема 3. Р. Якобсон про два аспекти мови та присутність у ній афатичних порушень

Тема 4. Філософське представлення метафори у статтях Дж. Серля

Тема 5. Роль подібності у порівнянні та метафорі. Роздуми Е. Ортоні.

Тема 6. Концепція метафори Шарля Тіжюса та Беатріс Пуделко

Тема 7. Трактування «живої метафори» Поля Рікера

Тема 8. Роль метафоризації у жіночому франкомовному романі

4. Структура освітньої компоненти у II семестрі магістратури

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Усього	Денна форма					Усього	Заочна форма				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1 «Концепція метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона у науковій праці «Метафори, якими ми живемо»»	11	2	2			7						
Тема 2 «Інтеракційне трактування метафори М. Блека»	11	2	2			7						
Тема 3 «Р. Якобсон про два аспекти мови та присутність у ній афатичних порушень»	11	2	2			7						
Тема 4 «Філософське представлення метафори у статтях Дж. Серля»	11	2	2			7						
Тема 5 «Роль подібності у порівнянні та метафорі»	11	2	2			7						

Роздуми Е. Ортоні»												
Тема 6 «Концепція метафори Шарля Тіжюса та Беатріс Пуделко»	11	2	2			7						
Тема 7 «Трактування «живої метафори» Поля Рікера»	11	2	2			7						
Тема 8 «Роль метафоризації у жіночому франкомовному романі»	13	2	2			9						
Разом за II семестр	90	16	16			58						
Разом	90	16	16			58						

5. Методи контролю

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти здійснюється в національній 4-бальній системі (“5”, “4”, “3”, “2”). Критерії такого оцінювання подані в таблиці далі (1 – № п/п; 2 – види навчальної діяльності; 3 – оцінка; 4 – критерії оцінки).

1	2	3	4
1.	Аудиторна робота	5	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання): рівень розуміння мовлення – 90-100%. Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо): повна відповідність висловлювання темі; логічна побудова мовлення; та розкриття теми; вживаність різноманітних мовних засобів, відповідність обсягу висловлювання вимогам програми. Переклад: адекватний усний та письмовий переклад на рівні речення і тексту. Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі (90-100%).
		4	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання): рівень розуміння мовлення – 75-89%. Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо): повна відповідність висловлювання темі; логічна побудова мовлення; та розкриття теми; вживаність різноманітних мовних засобів, дещо менший обсяг висловлювання. Переклад: адекватний усний та письмовий переклад на рівні речення і тексту. Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі 75-89%; наявність мовних помилок (3-5 на 1,5-2 ст. у писемному та 3-5 в усному мовленні).
1	2	3	4
		3	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання): рівень розуміння мовлення – 50-74%. Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо): відповідність висловлювання темі та логічна побудова висловлювання, але неповне розкриття теми й вживаність одноманітних мовних засобів, мінімально достатній обсяг висловлювання вимогам програми. Темп мовлення та швидкість реакцій сповільнені. Переклад: некоректне вживання лексико-граматичних і фонетичних одиниць та структур, неповна відповідність змісту вихідного тексту і його перекладу. Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі 50-74%; наявність мовних помилок.
		2	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання): рівень розуміння мовлення – нижче 50%. Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо): неповна відповідність висловлювання темі; відсутність логічності в побудові мовлення; нерозкриття теми; обмеженість уживаності мовних засобів, обсяг висловлювання недостатній. Переклад: неадекватність перекладу й невідповідність вихідного тексту і його перекладу. Темп мовлення та швидкість реакції сповільнені. Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в обсязі нижче 50%; наявність значної кількості мовних помилок.
2.	Самостійна	5	90-100% виконаних робіт

	робота студента	4	75-89% виконаних робіт
		3	50-74% виконаних робіт
		2	Менше 50% виконаних робіт
3	Модульна контрольна робота	5	90-100% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		4	75-89% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		3	50-74% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		2	Менше 50% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи

6. Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Протягом семестру здобувачі можуть отримати 100 балів за виконання завдань на практичні заняття з відповідних тем, а саме:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

II семестр магістратури

- практичні заняття 100% семестрової оцінки, тобто 100 балів

Практична робота передбачає розгорнуту відповідь на теоретичні запитання з теми та наведення прикладів аналізу метафор сучасної мови згідно з концепцією мовознавця, підхід якого був розглянутий на лекції.

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий бал за залік Сума
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	100 б.
12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	

Письмові роботи: очікується, що здобувачі вищої освіти виконають завдання з практичних робіт у письмовій формі. Академічна доброчесність: очікується, що роботи здобувачів будуть втіленням їхнього оригінального задуму чи міркувань. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання у роботу інших здобувачів становлять, але не вичерпують список прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують усі практичні заняття курсу. Здобувачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література: уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачів заохочують до використання інших джерел, яких немає у списку рекомендованих. Політика виставлення балів: Враховуються бали набрані при поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового оцінювання. При цьому обов'язково враховується присутність здобувача на заняттях та його активність протягом практичних занять. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням, списування та плагіат, невчасне виконання поставленого завдання і т.ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		

61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50	FX	Незадовільно	Незадовільно	Незараховано
0	F	Незадовільно		

7. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою освітнього процесу освітньої компоненти «Теорія метафори». Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Концепція метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона у науковій праці «Метафори, якими ми живемо»</i>	7
2	<i>Тема 2. Інтеракційне трактування метафори М. Блека</i>	7
3	<i>Тема 3. Р. Якобсон про два аспекти мови та присутність у ній афатичних порушень</i>	7
4	<i>Тема 4. Філософське представлення метафори у статтях Дж. Серля</i>	7
5	<i>Тема 5. Роль подібності у порівнянні та метафорі. Роздуми Е. Ортоні.</i>	7
6	<i>Тема 6. Концепція метафори Шарля Тіжюса та Беатріс Пуделко</i>	7
7	<i>Тема 7. Трактування «живої метафори» Поля Рікера</i>	7
8	<i>Тема 8. Роль метафоризації у жіночому франкомовному романі</i>	9
	Разом:	58

8. Рекомендована література

1. Alfandari F., Brulhart Ch. *Métaphores : un autre regard sur la réalité.* – Satas : 2023. – 239 p.
2. Szymanski G. *La métaphore, voie royale de la communication. Pour convaincre, réveiller et mémoriser (2ème édition).* – InterÉditions : Accompagnement et Coaching, 2022. – 208 p.
3. Géal F., Fili-Tullon T. *Les métaphores de la traduction.* – Artois Presses Université, 2012. – 219 p.
4. Kleiber G. *Métaphore et argumentations: le cas des proverbes.* [in :] Isabelle Leblic ; Bertrand Masquelier. *Énonciation métaphorique et iconicité en contexte*, 1, Lacito Publications, pp. 55-82, 2021
5. Ярошко Н. С. *Лінгвопрагматика франкомовного жіночого дискурсу (на матеріалі художніх творів 60–90-х років XX століття): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05. Львів, 2014. 292 с.*
6. Pudelko B., Legros D. *L'approche de la comparaison: le modèle « de projection de structure ».* *Métaphores et analogies : sous la direction de Ch. Tijus.* Paris : Lavoisier, 2003. 367 p.
7. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by.* Chicago, London: The University of Chicago Press, 1980. 242 p.
8. Ricoeur P. *La métaphore vive / P. Ricoeur.* – Paris : Éditions du Seuil, 2013. – 413 с.

Оцінку за залік виставляють за підсумками роботи у семестрі, тобто виконання всіх видів завдань, передбачених на практичні заняття у програмі цієї навчальної дисципліни